

SMĚRNICE K OCHRANĚ DÍTĚTE

(CHILD SAFEGUARDING)

Základní škola Tišice

Základní škola Tišice

Adresa: Školní 74, Tišice

IČO: 750 315 82

Ředitel školy: Mgr. Pavel Jelínek

Koordinátor ochrany dítěte: Mgr. Klára Svobodová, výchovná poradkyně

Účinnost od: 1.9.2026

1. Úvod a účel směrnice

Tato směrnice stanovuje základní pravidla a postupy Základní školy Tišice v oblasti ochrany dětí a žáků před ohrožením jejich života, zdraví, bezpečí, důstojnosti a příznivého tělesného, psychického a sociálního vývoje.

Směrnice upravuje zejména:

- základní principy ochrany dětí a žáků,
- odpovědnost zaměstnanců školy,
- prevenci ohrožení dítěte,
- rozpoznávání možných známek ohrožení dítěte,
- postup při sdělení dítěte nebo při získání podezření na jeho ohrožení,
- spolupráci školy s orgánem sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), Policií České republiky a dalšími odbornými institucemi,
- základní pravidla dokumentace,
- následnou podporu ohroženého dítěte,
- návaznost na Krizový plán školy.

Cílem směrnice je zajistit, aby zaměstnanci školy postupovali při ochraně dítěte jednotně, včas, citlivě a v souladu se svými kompetencemi a povinnostmi stanovenými právními předpisy.

Směrnice je závazná pro všechny zaměstnance školy v rozsahu jejich pracovního zařazení a kompetencí.

2. Základní principy ochrany dítěte

Při ochraně dítěte škola vychází zejména z těchto principů:

1. **Nejlepší zájem dítěte** je základním hlediskem při rozhodování o dalším postupu.
2. Každé dítě má právo na respekt, důstojnost, bezpečí a ochranu před násilím a jiným nevhodným zacházením.
3. Podezření na ohrožení dítěte je nutné brát vážně a řešit je bez zbytečného odkladu.
4. Zaměstnanec školy postupuje pouze v rozsahu svých odborných a pracovních kompetencí.
5. Zaměstnanec školy neprovádí vlastní odborné vyšetřování dítěte.
6. Dítě není vystavováno zbytečnému opakovanému vysvětlování nebo popisování traumatické události.
7. Informace o dítěti jsou poskytovány pouze osobám, které je potřebují znát pro řádné řešení situace nebo kterým je jejich poskytnutí uloženo právním předpisem.
8. Škola postupuje citlivě a přiměřeně věku a rozumové vyspělosti dítěte.
9. O závažných případech je vedena odpovídající dokumentace.
10. Po zvládnutí akutní situace škola podle potřeby zajišťuje následnou podporu dítěte.

3. Legislativní a metodický rámec

Směrnice vychází zejména z těchto právních předpisů:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zejména § 29,
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zejména § 367 a § 368,
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR),
- Úmluva o právech dítěte, vyhlášená pod č. 104/1991 Sb.,
- další právní předpisy vztahující se k ochraně života, zdraví, bezpečnosti a práv dětí a žáků.

Škola při své činnosti dále vychází z aktuálních metodických materiálů MŠMT, zejména:

- Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních,
- materiálu **Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole – doporučené postupy pro pracovníky škol**,
- metodických materiálů MŠMT k prevenci a řešení školní šikany,
- metodických materiálů k řešení krizových situací,
- metodických materiálů k psychické krizi a sebevražednému chování,

- aktuálního Metodického doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování.

Školský zákon ukládá škole povinnost vytvářet podmínky pro zdravý vývoj žáků, předcházet vzniku sociálně patologických jevů a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech.

Aktuální materiály MŠMT výslovně zahrnují mezi oblasti prevence také týrané, zneužívané a zanedbávané dítě, školní šikanu, záškoláctví, krizové situace, sebepoškozování a psychickou krizi.

4. Vymezení základních pojmů

4.1 Ohrožené dítě

Ohroženým dítětem se pro účely této směrnice rozumí dítě, jehož život, zdraví, bezpečí, důstojnost nebo příznivý tělesný, psychický či sociální vývoj může být ohrožen v důsledku jednání nebo opomenutí jiné osoby, nepříznivých rodinných či sociálních podmínek nebo jiné závažné okolnosti.

4.2 Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě

Jedná se zejména o situace, při kterých dochází k:

- fyzickému týrání,
- psychickému týrání,
- sexuálnímu zneužívání,
- zanedbávání péče,
- vystavování dítěte závažnému násilí nebo jinému jednání, které může ohrožovat jeho zdravý vývoj.

Pro označení této problematiky se používá také pojem **syndrom CAN (Child Abuse and Neglect)**.

4.3 Domácí násilí

Domácím násilím se rozumí násilné nebo závažně kontrolující jednání v rodinných či blízkých vztazích, které může mít přímý nebo nepřímý dopad na bezpečí, zdraví a psychický vývoj dítěte.

Dítě může být ohroženo i tehdy, pokud není přímým terčem násilí, ale je jeho svědkem nebo žije v prostředí, ve kterém k násilí dochází.

4.4 Akutní ohrožení

Akutním ohrožením se rozumí situace, při níž hrozí bezprostřední nebezpečí života, zdraví nebo bezpečí dítěte.

V takovém případě má přednost okamžitě zajištění bezpečí a podle charakteru situace přivolání odborné pomoci.

4.5 Chronické nebo dlouhodobé ohrožení

Jedná se o situaci, kdy ohrožení dítěte není bezprostřední, ale trvá nebo se opakuje a může mít závažný dopad na jeho vývoj, zdraví, vzdělávání nebo bezpečí.

5. Odpovědnost za ochranu dítěte

Ochrana dětí je společnou odpovědností všech zaměstnanců školy.

Každý zaměstnanec je povinen:

- vnímat možné známky ohrožení dítěte,
- reagovat na informace, které mohou nasvědčovat ohrožení dítěte,
- bez zbytečného odkladu předat relevantní informace odpovědnému pracovníkovi nebo vedení školy,
- postupovat podle této směrnice a Krizového plánu školy,
- chránit důstojnost a soukromí dítěte,
- zachovávat mlčenlivost v rozsahu stanoveném právními předpisy,
- neprovádět vlastní odborné vyšetřování dítěte.

6. Role ředitele školy

Ředitel školy:

- odpovídá za vytvoření podmínek pro bezpečné prostředí školy,
- stanovuje organizační pravidla ochrany dětí,
- určuje odpovědnosti zaměstnanců,
- rozhoduje o organizačním postupu školy při závažných případech,
- zajišťuje podle potřeby spolupráci s OSPOD, Policií ČR a dalšími institucemi,
- zajišťuje, aby zaměstnanci byli s touto směrnicí prokazatelně seznámeni,
- zajišťuje odpovídající dokumentaci závažných případů,
- koordinuje komunikaci školy navenek.

Ředitel může pro koordinaci oblasti ochrany dětí pověřit konkrétního zaměstnance školy.

7. Osoba pověřená koordinací oblasti ochrany dětí

Ředitel školy pověřuje koordinací oblasti ochrany dětí:

Mgr. Kláru Svobodovou, výchovnou poradkyni.

Toto pověření představuje vnitřní organizační nastavení školy a nenahrazuje zákonem stanovené funkce ani odborné kompetence jiných pracovníků.

Pověřená osoba zejména:

- poskytuje pedagogickým pracovníkům metodickou podporu,
- přijímá informace o možném ohrožení dítěte,
- spolupracuje s třídními učiteli,
- koordinuje postup v rámci školního poradenského pracoviště,
- podle charakteru případu spolupracuje s OSPOD a dalšími institucemi,
- podílí se na dokumentaci,
- sleduje návaznou podporu dítěte,
- spolupracuje s vedením školy při vyhodnocování případu.

Pověřená osoba nenahrazuje OSPOD, Policii ČR, zdravotnického pracovníka, psychologa, psychoterapeuta ani jiného odborníka.

8. Role školního metodika prevence

Školní metodik prevence zejména:

- koordinuje oblast primární prevence rizikového chování,
- podílí se na prevenci násilí a dalších forem rizikového chování,
- poskytuje metodickou podporu pedagogickým pracovníkům,
- spolupracuje při řešení šikany a dalších vztahových problémů,
- spolupracuje s výchovnou poradkyní a třídními učiteli,
- podílí se na následné preventivní práci s třídními kolektivy.

9. Role třídního učitele

Třídní učitel:

- sleduje změny v chování a fungování žáka,
- vnímá případné známky ohrožení,
- vytváří bezpečné prostředí pro komunikaci žáků,
- při podezření na ohrožení dítěte bez zbytečného odkladu informuje vedení školy nebo pověřenou osobu,
- spolupracuje na dalším postupu,
- podle potřeby zajišťuje následnou podporu žáka a třídního kolektivu.

10. Role ostatních pedagogických a nepedagogických pracovníků

Každý zaměstnanec školy může být osobou, které se dítě svěří nebo která si všimne varovných signálů.

Zaměstnanec:

1. zachová klid,
2. dítě vyslechne v nezbytném rozsahu,
3. projeví dítěti podporu,
4. neslibuje absolutní mlčenlivost,
5. neprovádí vlastní vyšetřování,
6. nepokládá dítěti sugestivní nebo opakované otázky,
7. bez zbytečného odkladu předá informaci vedení školy nebo pověřené osobě,
8. podle potřeby pořídí věcný záznam.

11. Prevence ohrožení dětí

Škola vytváří podmínky pro bezpečné prostředí zejména prostřednictvím:

- školního řádu,
- Programu poradenských služeb školy,
- Preventivního programu školy,
- pravidelné práce třídních učitelů s třídními kolektivy,
- podpory respektujících vztahů mezi žáky a zaměstnanci,
- prevence násilí, šikany a dalších forem rizikového chování,
- vzdělávání a metodické podpory zaměstnanců,
- spolupráce s rodiči,
- včasného zachycení vzdělávacích, výchovných a sociálních obtíží,
- spolupráce s odbornými institucemi.

Prevence je součástí každodenní práce školy a není omezena pouze na jednorázové preventivní programy.

12. Varovné signály možného ohrožení dítěte

Zaměstnanci školy věnují zvýšenou pozornost zejména:

- náhlým a výrazným změnám chování,
- dlouhodobému strachu nebo úzkosti,
- výraznému stažení dítěte z kolektivu,
- nevysvětlitelným nebo opakovaným zraněním,
- výraznému zhoršení prospěchu,
- opakované absenci,
- zanedbanému vzhledu nebo hygieně,
- nedostatečnému zajištění základních potřeb dítěte,
- výrazným změnám vztahu dítěte k určité osobě,
- nevhodným sexuálními projevy neodpovídajícím věku dítěte,
- opakovaným sdělením dítěte o násilí nebo strachu z určité osoby,
- dalším skutečností, které mohou nasvědčovat ohrožení dítěte.

Jednotlivý signál nemusí sám o sobě znamenat, že je dítě týráno, zneužíváno nebo zanedbáváno. Je nutné posuzovat situaci dítěte v širším kontextu.

13. Když se dítě svěří zaměstnanci školy

Pokud dítě zaměstnanci školy sdělí skutečnosti, které mohou nasvědčovat jeho ohrožení, zaměstnanec:

- zachová klid,
- dítě neodmítá a jeho sdělení nezlehčuje,
- umožní dítěti v přiměřeném rozsahu vyjádřit, co potřebuje sdělit,
- dítě ujistí, že udělalo správně, pokud se svěřilo,
- neslibuje dítěti, že informaci nikomu nepředá,
- nevyslýchá dítě za účelem získání důkazů,
- nepokládá sugestivní otázky,
- nehodnotí jednání domnělého pachatele,
- bez zbytečného odkladu předá informaci vedení školy nebo pověřené osobě,
- podle potřeby provede stručný a věcný záznam.

Při záznamu je vhodné odlišit vlastní pozorování od toho, co dítě samo uvedlo.

14. Postup při podezření na ohrožení dítěte

Při podezření na ohrožení dítěte škola postupuje zejména takto:

1. Zachycení informace

Informace může pocházet například:

- od dítěte,
- od rodiče nebo jiné osoby,
- od zaměstnance školy,
- z pozorování dítěte,
- z dokumentace školy,
- od jiné instituce.

2. Zajištění bezpečí

Pokud je dítě bezprostředně ohroženo, škola nejprve zajistí jeho bezpečí.

3. Informování

Zaměstnanec informuje bez zbytečného odkladu vedení školy nebo pověřenou osobu.

4. Základní posouzení situace

Škola posoudí zejména:

- zda je dítě bezprostředně ohroženo,

- zda existuje podezření na týrání, zneužívání nebo zanedbávání,
- zda je nutné kontaktovat OSPOD,
- zda je nutné kontaktovat Policii ČR nebo zdravotnickou záchrannou službu,
- jaká další opatření jsou potřebná.

5. Kontaktování příslušných institucí

Podle charakteru a závažnosti situace škola spolupracuje s příslušnými institucemi.

6. Dokumentace

O závažném případě je pořízen odpovídající věcný záznam.

7. Následná podpora

Škola podle potřeby zajišťuje návaznou podporu dítěte.

Podrobný postup při akutních a dalších krizových situacích stanoví **Krizový plán školy**.

15. Spolupráce s OSPOD

Škola spolupracuje s orgánem sociálně-právní ochrany dětí v případech stanovených právními předpisy.

Podle § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb. jsou školy a školská zařízení povinny oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti nasvědčující tomu, že jde o dítě uvedené v § 6 tohoto zákona, a to bez zbytečného odkladu po tom, kdy se o takové skutečnosti dozvědí.

Při komunikaci s OSPOD škola poskytuje informace v rozsahu potřebném pro řádné posouzení situace dítěte a v souladu s právními předpisy.

Škola při spolupráci s OSPOD zejména:

- předává relevantní informace,
- poskytuje součinnost při objasňování situace dítěte v rozsahu svých kompetencí,
- účastní se případových nebo jiných jednání podle potřeby,
- spolupracuje při nastavování podpory dítěte,
- sleduje situaci dítěte v prostředí školy.

16. Spolupráce s Policií České republiky

Policie České republiky je kontaktována zejména v situacích, kdy:

- je ohrožen život nebo zdraví dítěte a situace vyžaduje zásah Policie ČR,
- existuje podezření na jednání, které může mít charakter trestného činu,

- je nutné zajistit ochranu dítěte nebo dalších osob,
- tak stanoví právní předpisy.

Při posuzování oznamovacích povinností podle trestního zákoníku škola postupuje podle konkrétní povahy zjištěných skutečností. Povinnost přikazít nebo oznámit trestný čin se vztahuje na trestné činy výslovně uvedené v § 367 a § 368 trestního zákoníku; nejde tedy o obecnou povinnost oznamovat Policii ČR každou situaci, která může být vnímána jako problémové nebo nevhodné jednání.

Při bezprostředním ohrožení života, zdraví nebo bezpečnosti škola neprodleně přivolá odpovídající složku integrovaného záchranného systému.

17. Informování zákonných zástupců

Škola komunikuje se zákonnými zástupci dítěte přiměřeně charakteru situace.

Informování zákonného zástupce není automatickým prvním krokem v každém případě.

Pokud existuje důvodná obava, že by informování zákonného zástupce mohlo vést k dalšímu ohrožení dítěte, maření ochrany dítěte nebo jinému závažnému zhoršení situace, škola postupuje podle konkrétní situace a konzultuje další postup s příslušnými odbornými institucemi.

Při řešení závažného ohrožení dítěte se postup školy řídí především potřebou ochrany dítěte a příslušnými právními předpisy.

18. Dokumentace

O závažných případech ohrožení dítěte je vedena odpovídající dokumentace.

Záznam obsahuje podle charakteru případu zejména:

- datum a čas,
- místo,
- osobu, která informaci předala,
- stručný a věcný popis zjištěných skutečností,
- případné doslovné sdělení dítěte v nezbytném rozsahu,
- přijatá opatření,
- osoby zapojené do řešení,
- kontaktované instituce,
- další dohodnutý postup,
- následná opatření.

Záznam musí rozlišovat mezi:

- skutečností zjištěnou zaměstnancem,
- sdělením dítěte nebo jiné osoby,
- vlastním pozorováním,
- odborným závěrem jiné instituce.

Zaměstnanec školy do záznamu neuvádí vlastní neověřené závěry jako skutečnost.

19. Ochrana osobních údajů a důvěrnost informací

Informace týkající se ohrožení dítěte jsou považovány za citlivé informace a jsou zpřístupňovány pouze osobám, které je potřebují znát pro plnění svých pracovních úkolů nebo kterým je jejich poskytnutí uloženo právním předpisem.

Při nakládání s dokumentací škola postupuje podle platných právních předpisů v oblasti ochrany osobních údajů a podle vnitřních pravidel školy.

Dokumentace je ukládána způsobem, který zabraňuje neoprávněnému přístupu.

Informace o dítěti zaměstnanec školy nesděljuje ostatním zaměstnancům, rodičům jiných žáků ani dalším osobám, pokud k tomu není oprávněn.

20. Následná podpora dítěte

Po vyřešení akutní situace škola podle potřeby vyhodnotí, zda dítě potřebuje další podporu.

Ta může zahrnovat zejména:

- zvýšenou pozornost třídního učitele,
- individuální konzultace,
- podporu výchovného poradce,
- podporu školního metodika prevence,
- spolupráci s PPP nebo SPC,
- spolupráci s OSPOD,
- návaznost na další odbornou pomoc,
- úpravu vzdělávacích podmínek,
- práci s třídním kolektivem.

Podpora dítěte je průběžně vyhodnocována podle jeho aktuálních potřeb.

21. Návaznost na další dokumenty školy

Tato směrnice je součástí systému ochrany a podpory žáků ve škole.

Navazuje zejména na:

- **Program poradenských služeb školy,**

- **Preventivní program školy,**
- **Krizový plán školy,**
- **Školní řád,**
- dokumentaci školního poradenského pracoviště,
- případné další metodické a organizační dokumenty školy.

Tato směrnice nenahrazuje Krizový plán školy.

Krizový plán školy stanovuje konkrétní postupy při vzniku krizových, mimořádných a závažných situací.

Tato směrnice stanovuje zejména systém ochrany dítěte, odpovědnosti zaměstnanců a základní postup při podezření na ohrožení dítěte.

22. Školení a seznámení zaměstnanců

Zaměstnanci školy jsou s touto směrnicí prokazatelně seznámeni.

Nový zaměstnanec je se směrnicí seznámen v rámci svého nástupu do zaměstnání.

Škola podle potřeby zajišťuje také metodické nebo vzdělávací aktivity zaměřené na:

- rozpoznávání ohrožení dítěte,
- prevenci násilí a rizikového chování,
- postup při sdělení dítěte,
- spolupráci s OSPOD,
- řešení krizových situací,
- ochranu psychického zdraví žáků.

23. Aktualizace směrnice

Směrnice je průběžně vyhodnocována a aktualizována zejména:

- při změně právních předpisů,
- při vydání nebo změně významných metodických materiálů MŠMT,
- při změně organizačního nebo personálního uspořádání školy,
- na základě zkušeností školy s řešením konkrétních případů,
- podle aktuálních potřeb školy.

Směrnice nemusí být automaticky každoročně přepracována, pokud nedošlo k relevantní změně. Platnost a aktuálnost dokumentu však škola pravidelně ověřuje.

Za aktualizaci směrnice odpovídá ředitel školy ve spolupráci s osobou pověřenou koordinací oblasti ochrany dětí a dalšími členy školního poradenského pracoviště.

24. Závěrečná ustanovení

Tato směrnice je závazná pro všechny zaměstnance Základní školy Tišice v rozsahu jejich pracovního zařazení a kompetencí.

Směrnice nabývá účinnosti dne **1. 9. 2026**.

V Tišicích dne

Mgr.
ředitel školy

Pavel

Jelínek

.....

podpis